

Romdimensjonerende møbelmål

Av arkitekt m. n. a. l. Kurt Jørgensen
Boligdirektoratet

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT
LABORATORIET

OSLO 1961

Særtrykk av BD-orientering nr. 2, 1961

Romdimensjonerende møbelmål.

Av arkitekt MNAL Kurt Jørgensen,

Boligdirektoratet.

Boligdirektoratet har foretatt en utredning om nødvendige mål på møbler, rom og leiligheter. Vår hensikt med denne utredning er å skaffe et bedre grunnlag for å fastsette våre krav til de boliger som skal støttes med offentlige midler, dvs. de boliger som skal finansieres i Husbanken og Bustadbanken. Utredningen er foretatt av arkitektene Lajla Rolfsjord og Kaare Christiansen.

Det er et stort problemkompleks, og det er mange faktorer som spiller inn i denne forbindelse, f. eks. leilighetens størrelse i forhold til den familie den er planlagt for, rommenes orientering, rommenes innbyrdes forbindelse og rommenes utforming.

Alle boliger som finansieres i statsbankene, skal oppfylle bygningslovens og forskriftenes krav. Men vi krever i tillegg til dette at planene skal tilfredsstillende visse funksjonelle krav. På dette område finnes det ingen faste regler å holde seg til. Det er ingen som sitter inne med klart definerte kriterier for den gode løsning. Man er ofte uenig om hva en skal legge vekt på ved en god løsning, hva en forstår ved en god bolig; det er i det hele tatt en skjønnssak hva som er godt og hva som er mindre godt.

For å komme til noe konkret må vi se på de enkelte rom, hvordan de skal brukes, hvordan de skal fungere, hva vi skal ha inn i rommene av møbler og utstyr. En forutsetning må være at vi får inn de ting vi har planlagt på en slik måte at de kan fungere hensiktsmessig.

De boliger vi bygger skal stå i mange år — 50, kanskje 100 år; de vil altså danne rammen om tilværelsen for mange forskjellige familier. De må derfor gis mulighet for å tilfredsstillende mange forskjellige behov, ikke bare den families behov som prosjekterer huset eller som flytter inn i huset når det er nytt, men skiftende behov. Leilighetens kva-

litet består meget i at en kan variere møbleringen. Ønskemålet er i dag en fleksibel plan. En plan bør også være så fleksibel at den tillater en konvensjonell bruk og møblering, selv om byggherren i øyeblikket ønsker en mer ukonvensjonell bruk av leiligheten.

I Danmark og Sverige har man i flere år arbeidet med plan- og funksjonsforskningen, og det er rapportene fra disse land vi i første rekke har lagt til grunn for vårt arbeid. De danske publikasjoner er «Møbleringsplaner» og «Det lille enfamiliehus», utgitt av Statens byggeforskningsinstitut. Den svenske publikasjon er «Bostadens mått», utgitt av Statens nämnd för byggnadsforskning.

I «Det lille enfamiliehus» er det under avsnittet om de enkelte rom tatt med kommentarer om de krav alle de nordiske land stiller. Boligdirektoratets krav, som også er nevnt her, vil bli revidert og supplert med de erfaringer vi nå har fra denne undersøkelse.

Svenskene og danskene har foretatt omfattende oppmålinger av møbler, og har lagt frem forslag til normer. Svenskene har i sin utredning sammenstilt de to lands resultater. Her er det god overensstemmelse.

Vi har foretatt endel målinger av norske møbler, innhentet kataloger fra de store produsentsammenlutninger og skaffet oss en oversikt over de gjengse mål vi har på møbler i dag.

For enkelte måls vedkommende har vi vært litt uenige i de danske og svenske forslag, f. eks. mål på sengebredde. Imidlertid er det nå i gang et nordisk samarbeid om disse ting, hvor Norges byggeforskningsinstitut deltar fra Norge, og det ser ut til at man skal kunne nå frem til felles nordiske normer.

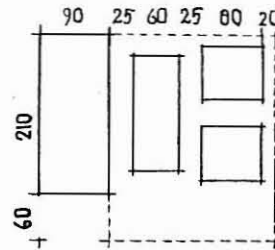
Det er bare for visse møbeltyper det har noen hensikt å fastsette normer, nemlig slike som er romdimensjonerende f. eks. senger, sofa, stoler, bord,

Sammendrag av foredrag som byråsjef Kurt Jørgensen, Boligdirektoratet, holdt i Norges byggeforskningsinstitut, Blindern, april 1961.

oppbevaringsmøbler og endel kjøkkenelementer. Det er videre ofte hensiktsmessig å se på møbelgrupper som en enhet.

Nedenfor er vist enkelte møbler og møbelgrupper. De mål som her er vist, vil bli revidert noe

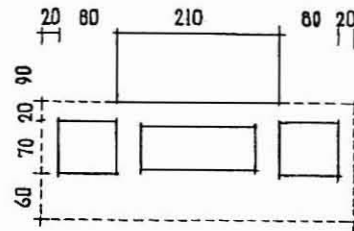
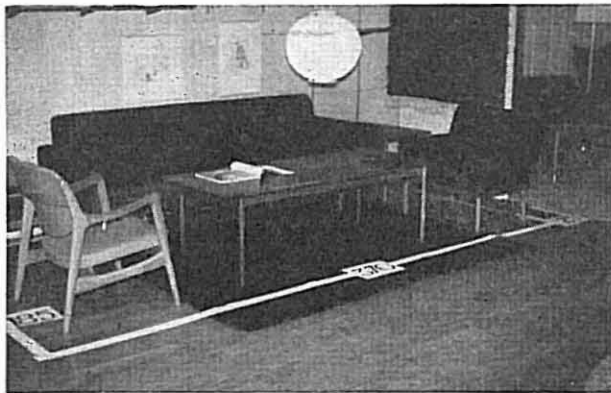
for å komme i overensstemmelse med de andre nordiske lands. Man kan jo også tenke seg at normene må revideres med visse mellomrom etter hvert som forskningsarbeidet skrider frem og forholdene forandrer seg.

Bred sofagruppe:

Gruppen består av sofa, 210 × 90
bord, 160 × 60
stoler, 70 × 80

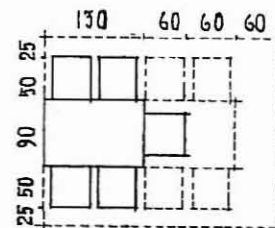
Mål for gruppen blir 270 × 300, idet vi regner et betjeningsareal på 20 cm bak stolene og et passasjeareal på 60 cm.

Smal sofagruppe:

Gruppen består av de samme møbler som foregående gruppe.

Mål for gruppen blir 410 × 240, idet vi regner 20 cm betjeningsareal bak stolene og 60 cm passasje.

Spisegruppe:

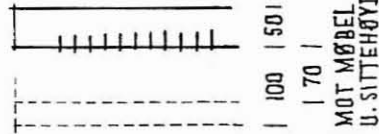
Gruppen består av bord, 90 cm bredt,
stoler, 50 » dypt,
ev. oppbevaringsmøbel, 50 » dypt.

En gruppe for 5 personer med mulighet for ytterligere 3 personer, vil kreve et mål på 240×310 , hvis man nøyer seg med 25 cm betjeningsareal bak stolene. Skal man ha passasje, kreves minst 60 cm bak stolene.

Etter svenske undersøkelser ser det ut til at man bør ha 55 cm dype stoler og at gruppens bredde da øker til 250 cm.

Hvis man skal ha et oppbevaringsmøbel bak stolene, kreves minst 60 cm passasje mellom oppbevaringsmøbel og stol.

Oppbevaringsmøbel
(kommode,
dekketøyskap).

Skal oppbevaringsmøbel betjenes mens stolene er i bruk, kreves 100 cm plass foran møbel. På fotografiet har vi vist 70 cm betjeningsareal, et mål som er tilstrekkelig hvis oppbevaringsmøbel vender mot et møbel i sittehøyde eller lavere, men som muligens er tilstrekkelig også mot høyere møbler hvis skuffene kan betjenes fra siden.

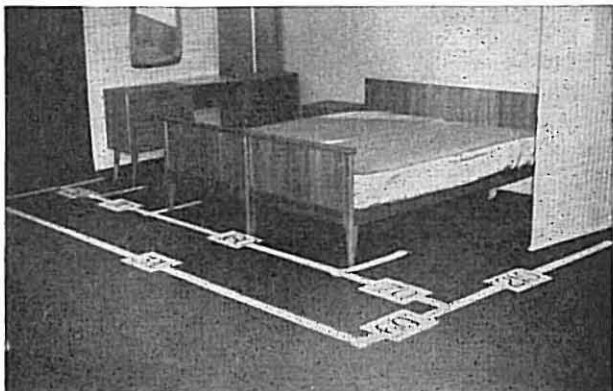

Senger:

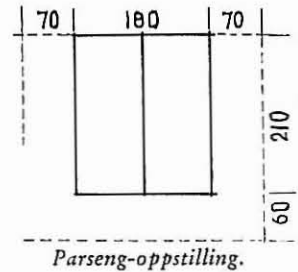
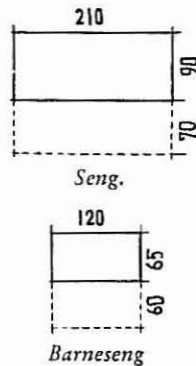
Vi har satt opp to sengestørrelser,
seng for voksen, 210×90 ,
» » barn, 120×65 .

De fleste senger som selges i dag er noe mindre. Vi regner imidlertid med at menneskenes gjennomsnittshøyde fortsatt vil øke og at man vil ha behov for litt lengre senger enn i dag.

Vi har for øvrig en standard for sykehussenger, hvor de innvendige mål er fastsatt til 200×85 . Dette kan gi et utvendig sengemål på ca. 207×92 . Med den variasjon som utformingen av endestykkene har, og med den plass golvlist tar, kan vi ikke forsvare å gå lavere enn målet 210×90 , men det blir kanskje aktuelt å måtte øke bredden til 95 cm.

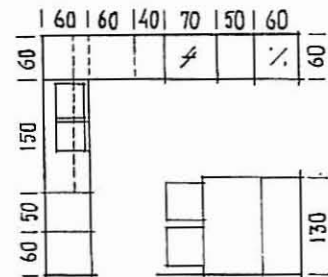

Parsenger tar en plass på 210×180 , og vi må regne 70 cm betjeningsareal på siden av sengene for å komme til å vaske under. Mellom fotenden av sengene og vegg må det være en passasje på 60 cm.

Kjøkken:

Til sist vises et eksempel på et kjøkken med spiseplass. På det kjøkkenet som er vist på fotografiet, er arbeidsplassen 10 cm smalere enn på plantegningen.

Eksempel på kjøkkenet.

